

ÁPRILIS

Pólya Tibor rajza

NINCSEK MÉG VESZVE MAGYARORSZÁG

— Öreg apánk azt mondta ma reggel, akármit is írnak a pesti újságok, mégis hiszem, hogy kiveszében a magyar ...

— Akkor alighanem meglesett tegnap, mikor Járossal a padláson voltam ...

1918 december 18

Ára 1 korona

HIDASSZONY

IRTA: BRÓDY SÁNDOR

Szeretek egy hidat. Egy Erzsébetről elnevezett hidba vagyok szerelmes. Mások szárnynak hívják az ívét, én mégis óriási női acélcombnak nézem, a másik két ívét a földöntuli két karjának, a feje — a feje: gránitkő korona van rajta. Nem vagyok én királpárti, ellenkezőleg, de királynő párti, az igen, mindhalálig. És imádom e hanyatt feküdt rengeteg nőt, aki engedte vala, hogy mi nyomorult bogarak keresztül menjünk rajta, ha valamely kis özszeget átnyujtottunk a szolgálóinak. Ha fizettek, a lovaknak, azokat is engedte. És néha rengett, ringott is, ha sokan voltunk rajta. Nem mondhatom, ki nem mondhatom, hogy szerettem ezt a hidat és ha félre nem értenek, bevallom, viszonyom volt vele, mert kétszer, háromszor is átmentem rajta minden napon. De igazában nem lehetett vele mit csinálni, embernek hozzáférhetetlen volt. Egy barátomat egyszer meg is kérdeztem: mit lehetne vele csinálni, mit, hogy, ki?

— Maga nem és senki sem, szeretni a hidasszonyt. Csak az elevátor tehetné!

*

Mind a hidak itt Pesten, mind, az Erzsébet is, hirtelen elszegényedtek. A köztársaság felszabadította a népet, de a hidtól elvette a tüpénzét, akár egy királynőtől vagy kurtizántól. Belátom, hogy ez boldond beszéd, de urát adom, mi és ki az oka. A nők akik az acél asszony lábánál és kezénél, kis kőkunyhóban laktak és akikkel minden éjjel — azaz reggel — beszélgettem. Az elmúlt kis háboru alatt, igen helyesen, nők voltak itt a vámszedők és nem volt köztük egy csunya sem. Az uruk, a szeretőjük mind vérzett kint a messzi világba, ők pedig az apró házacskáikban várakoztak rám, néha, a tél ködében, hallottam is mint kérdi az egyik a másikat: „Az öreg hazajött-e már?”

*

Két vörös is volt köztük. Maga a tűz az egyik és úgy fázott, mint a jég a tavalyi nevezetes télen. Egyik meg is halt. (Hivatkozom a rendőri jelentésre és a rendőrrre,

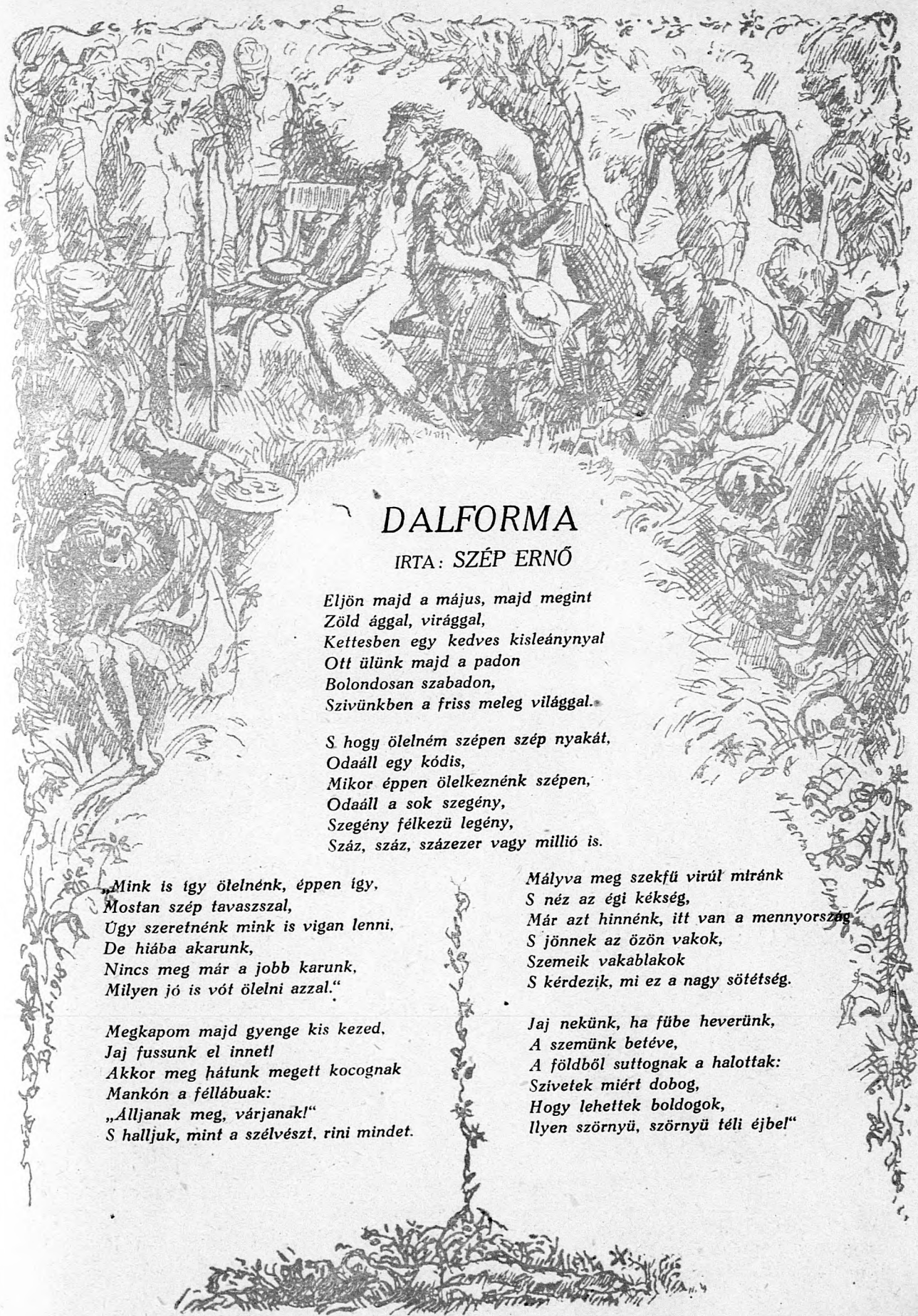
akinek a nevét elfelejtettem.) Jöttem haza egy fekete reggelen, két busz lovon. A vöröshaju nem jött ki elibém, a kocsisal együtt hiába szölongattuk. Fölszakítottam a vámszedőné ajtaját és sárga gőzben ott feküdt a földön fehér halottan. Kicipeltem, ki a fehérre fagyott makadámra. „Ez tett magával valamit!” mondta a rendőr. „Vagy védelmezte magát a megfagyás ellen és a nyitott kályha elé feküdt, A kályha szája kinyílt . . .” Ezer és egy oka volt, hogy meghaljon. Hollá, emberek, állam, császár és ti többi lusta és önző szűkös macskák, segítség! Mink, a részeg kocsis, a rendőr, meg én voltunk kénytelenek életrekelteni. Él. Vajjon volt-e jogunk életrekelteni, helyesen cselekedtünk-e? És hol van? Hol vannak az Erzsébet rabszolgái. Volt köztük egy éjszakai lány is, mint a reggeli harmat, olyan gyengéd és üde. Csak — egyszer azt mondta nekem — még egyszer akar hussal jóllakni és az első, legis szeretőjével egyszer aludni, aztán akár: szakadjon szét a hid és zuhanjon hullámágyába . . .

*

Egy parasztasszony is volt itt egyszer. Az levedlett fakockákat talált a hidtesten, havas éjszakán befutott vele. Csaknem felakasztotta a hid fő, al, közép igazgatósága, valami hivatalos öreg számár. (Nagy címe volt, nem tudom, hogy most hogyan tiszteljem.) Mit árthatott volna annak a rothadt fának, ha tüzzé ég? Erre nagy tilalom történt. De akadt egy rendőr, szintén paraszt eredet, aki ennek a vakmerő nőnek, sőt a többi polgárnőknek is, szemet lopott, hogy meg ne fagyjanak. A rendőr szemet lop, a más számára! Akkor mindjárt tudtam, nemsokára forradalom lesz.

*

Egyet azonban még is sajnálok, azt, hogy ime: Hidasszony elhagyatott. Felszabadult, mégis olyan szomorú. A régi rendet, azaz rendetlenséget sajnálok? Azt-e, hogy e karcsu, mégis borzasztóan erőteljes női lényt nem tudom megölelni, pedig bizonyos, hogy vannak olyan erőteljes emberek, akik erre képesek lennének, de azok más, sokkal előkelőbb csillagzatban élnek. Mért nem élek én ott, hanem itt, ebben a pondró kis csillagban?!

DALFORMA

IRTA: SZÉP ERNŐ

Eljön majd a május, majd megint
Zöld ággal, virággal,
Kettesben egy kedves kisleánnyal
Ott ülünk majd a padon
Bolondosan szabadon,
Szívünkben a friss meleg világgal.

S hogy ölelném szépen szép nyakát,
Odaáll egy kódís,
Mikor éppen ölelkezni szép,
Odaáll a sok szegény,
Szegény félkezű legény,
Száz, száz, százezer vagy millió is.

„Mink is így ölelnénk, éppen így,
Mostan szép tavasszal,
Úgy szeretnénk mink is vigan lenni.
De hiába akarunk,
Nincs meg már a jobb karunk,
Milyen jó is vót ölelni azzal.“

Megkapom majd gyenge kis kezed,
Jaj fussunk el innét!
Akkor meg hátunk megett kocognak
Mankón a féllábuak:
„Alljanak meg, várjanak!“
S halljuk, mint a szélvész, rini mindet.

Mályva meg székfü virül mtránk
S néz az égi kékség,
Már azt hinnénk, itt van a mennyország,
S jönnek az özön vakok,
Szemeik vakablakok
S kérdezik, mi ez a nagy sötétség.

Jaj nekünk, ha fübe heverünk,
A szemünk betéve,
A földből suttognak a halottak:
Szívetek miért dobog,
Hogy lehettek boldogok,
Ilyen szörnyü, szörnyü téli éjbel!“

A NŐ SZIVE ÉS A FÉRFI ESZE

IRTA: NAGY LAJOS

Budapesten történt, tehát kávéházban kezdődött.

A leány szép volt, a fiatalember kevésbé, a fiatalember szerette a szép nőket, a leány is szívesen barátkozott a „fess fiukkal“, de azért megismerkedtek. Előbb azonban hónapokon át ismerték egymást látásból.

A fiatalember esténként egy köruti kávéház ablakán bámult ki. A leány kinn a járdán sétált, hancurozott a barátnőivel és kacérko-

dott a férfiakkal, amikor az ablak előtt elment, a tekintete találkozott a fiatalemberével. A fiatalember homloka mögött szemelláthatólag ez a gondolat mozdult:

— Milyen szép leány, milyen kár, hogy gonosz, mert bizonyosan az, hisz' a szeméből se néz ki jó!

A leány tekintete nem a fiatalembernek, hanem csak ugy maga elé, ezt mondta:

— Miért haragszik rám ez a hólyag?

A megismerkedés maga azután igen egyszerű volt, a leány megszólította a fiatalembert. Ez ugy történt, hogy egy másik leánnyal látta a fiatalembert sétálni, amire kis barátnőivel utánatörtetett, elhuzott mellette és odaszólt:

— Jaj, meghasad a szívem!

A fiatalember másnap este már üdvözölte a leányt, azután kiment és csatlakozott hozzá.

Beszélgettek. A leány szininövendék, másodéves. Istenbizony, most már nem fog lejárni a körutra, mert nagyon szeret komizkodni és még isten tudja mit gondolnak róla az emberek. A multkor „az az őrnagy“ megszólította, nagyon jót mulatott rajta. Randevut is kért, a vén számár. Különben ismeri Szellemfyt, a kiváló író. Ismeri gróf Nápolyit is. Ruzicska képviselőt és báró Cukrost. Örgróf Kecmészkyt, Ikszet, Ipszilont, Kút, Kettősvét, ismeri azt a szép szőke fiut, meg azt a rücskös cvikkerest. De igen, az a sápadt kopasz tetszik neki, fene tudja, miért, de tetszik, olyan hideg pofa. Legvégül a fiatalember szólt:

— Mikor lehet magát látni?

— Majd erre jövök.

A fiatalember azután szépen összevisszagondolta, hogy milyen pompás ez a leány, milyen kívánatos, lehet, hogy igen, lehet, hogy nem, majd meglátjuk, (esetleg nem is látjuk meg); furcsa, hogy csak tettetett volt a közömössége, mert egy kicsit mégis csak érdeklődik iránta, különben számárság megállapításokat tenni, de az bizonyos, hogy nagyon kedves. Az egész kis nő, azzal a furcsa és pajzán tekintetű szemével, némi kis aszimmetriával az arcán, gyors beszédével egy kis morális „inszenitéc“; bizonyos, hogy van vagy tizezer férfi ismerőse, bizonyos, hogy mindenkihez ilyen kedves, ilyenek ezek a nevetgélő, élénk inbecillisek! (Szóval, a nők.)

Másnap eljött a leány, kedves volt. Harmadnap nem jött el.

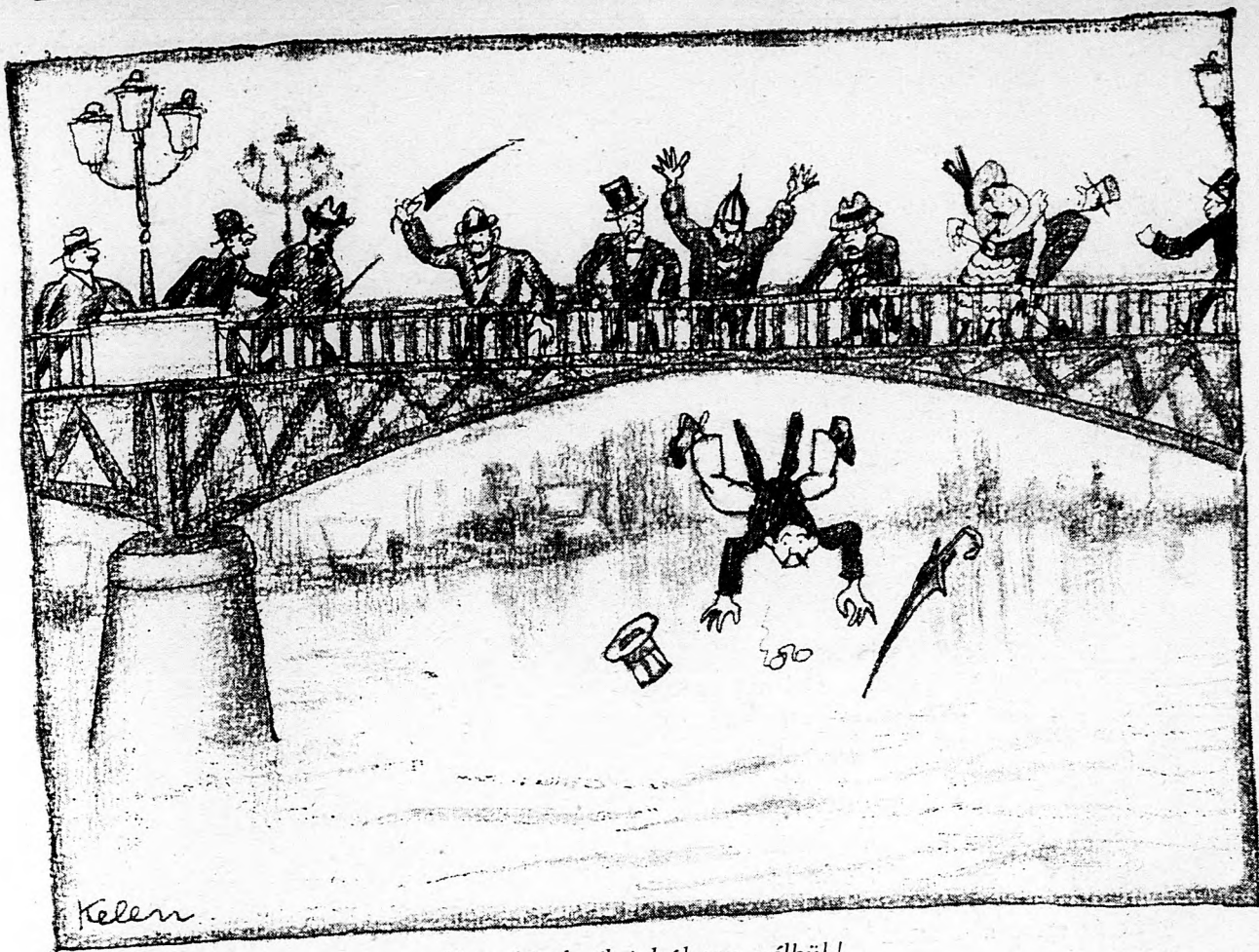

Biczó

VISZONTLÁTÁS

— MINDKETTEN (magukban) — Ugy látszik még nem tudja! ...

Biczó Géza rajza

— Nem bírok élni háboru nélkül!

Negyednap eljött, kedves volt, benn ültek a kávéházban, de a leány hallatlanul szemezett jobbra-balra.

Azután több napig nem jött. De igen ügyesen mentette ki magát, lehetetlen, hogy ne legyen igaz, amit mond (pedig egész bizonyos, hogy nem igaz!)

Egyszer két tiszttel sétált el az ablak előtt, de kedvesen bemosolygott.

Másnap találkoztak, este tizenegyig együtt maradtak, a barátság óriási ugrásokkal haladt előre, mégis csak lesz belőle valami, ki tudja. De hazafelé, amikor a fiatalember karonfogta, kihuzta a karját, ami magában még nem lenne baj, de indulattal huzta ki, kirántotta, talán némi idegenkedéssel. Vagy flancol? (Ejnye, a szemtelenje!)

Most azután a fiatalember főzni akarta a leányt és két napig nem ment a kávéházba. Három napot tervezett, de csak kettőt birt ki. Pechje volt, a leány nem járt arra.

Egy este látta a leányt a nővérel együtt, jobbról-balról karonfogva mentek egy „fess

fiu”-val.

„Vele igen, velem nem!” — gondolta a fiatalember. „Ezentul csupán köszönök neki, de nem beszélek vele.”

Másnap jött a leány, beintett a fiatalembernek a kávéházba, hogy menjen ki. Nagyon kedves volt. Igaz, hogy „olyanokat” csinált, de nem lehet vele szakítani, nem is volna értelme, mert hát miért jön mégis olyan szorgalmasan és miért olyan kedves? (Nem igaz?)

A fiatalember meghült és egy hétig feküdt. Mikor már néhány napja újra fenn járt, találkozott a leánnyal, elbeszélte neki, hogy milyen súlyos beteg volt, majdnem meghalt, a leány hallgatta, mondta, hogy szegény, szegény, de egyszerre elnevette magát. Mit lehet tudni, talán kómikusnak találta, hogy most olyan rekedt és náthás a hangja. Nem baj, nem kell tulságos komolyan venni ezeket az inbecilliseket s ha nem veszi őket komolyan az ember, igen kedvesek és mulatságosak. És legbelül nem is rosszak ám. Miért is lennének rosszabbak, mint más?

— Eh, örült vagyok!

Ezzel a gondolattal marcangolta magát a fiatalember, mert hogy egyszer éjjel, tizenkét óra tájban, igen szépen öltözve egy javakora-beli elegáns uriemberrel karonfogva látta a leányt. Akkor egymásra néztek, de ő nem is köszönt. Ellenben sokáig állt és bámult utánuk. Bizott magában, hogy többé nem áll vele szóba — s ez nagyon fájt.

Később, amikor a leány megint elhaladt este a kávéházablak előtt, a fiatalember köszönt, de benn maradt. Ezuttal a leány igen komoly volt, bár egy pillanatra, amikor a köszönést fogadta, mosolygott. Ez a jelenet néhányszor, hetek folyamán, megismétlődött, a fiatalember soha nem ment ki. Az utcán is találkozott a leánnyal, köszönt neki és ment tovább. A leány egyszer csak elmaradt a körútról.

Félév múlva a fiatalember egyszer délelőtt mesze az eddig történetek színterétől, a Ráday-utcában járt, dolga volt arra. Véletlenül éppen szembe jött vele a leány. Furcsa és ujszerű volt ebben a környezetben, más időben, délelőtt, idegen, kopott házak közt. Már messziről egymásra néztek, a fiatalember gondolta, hogy majd köszön és megy tovább, de a leány kedvesen mosolygott, jött feléje, nem lehetett ellenállni, talán kómikus lett volna neheztelően hidegnek és merevnek maradni. Kezet fogtak, muszáj volt beszélni.

— Hát maga hol jár erre? — kérdezte a fiatalember nevetve.

— Magát keresem! — felelte a leány meglepően, szintén nevet. És megtoldta:

— Hol bujdosik mindig, maga haszontalan? Már oly régóta gondolok magára, keresem és soha nem látom.

A fiatalember kissé elbódult és azt gondolta, talán igaz is, hogy ő bujdosik. Valami kellemes bágyadság ömlött el a mellében és elhitte, hogy a leány keresi őt és most és itt is, a Ráday-utcában, ahol tíz év óta nem járt, ahol husz év múlva jár majd megint, itt is őt kereste.

Elhitte és vele maradt.

Ballada a medeséri Szépleányról

*Pap Poli szépleány álldogál a temetőn,
szagos rózsafák közt éjszakáz a temetőn.*

*Haja két kigyóját szél megfujja, nem libeg,
szeme mandulája nézdegél, de mind hideg.*

*Melle gömbölyüje két narancs, kicsiny hegyes,
gyengén cirókálja sárga hold, szegény jegyes.*

*Piros a muskátli, hosszú lilium fejér,
telided virággal szépen alszik Medesér.*

*Mind a lánya álmodik, édesen kívánczik,
kóstolatlan édesen még a holt is bánkodik.*

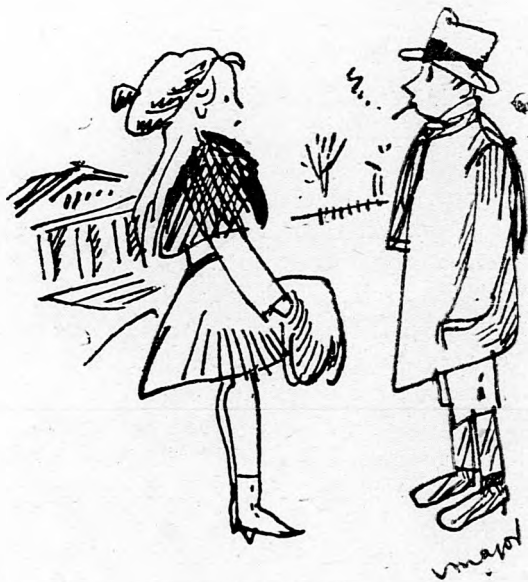
*Pap Poli szépleány csókolatlan méne ki,
együgyü faragó követ rajzolt öneki.*

Lendvai István.

ÖREG FALUSI FOSZTOGATÓ:

— Ha jók lesztek és imádkoztok Jézuskához karácsonyra egy játékkészletet fogok kirabolni.

AZ ANDRÁSSY-UT VÉGÉN

— De igazán szeretem Klárika!
— Ismerem magukat férfiakat. Hány nőnek mondta ezt már?

MICSODA ÉV!... MICSODA TÉL!...

Irta: SOMLYÓ ZOLTÁN.

Az alkonyat már ballag fenn a havas háztetőn,
a bús hideg a csontba fú szívet remegtetőn.
Alig hat óra; bámulom a fagyott ablakon
a téli tájnak borúját, amerre én lakom —
a fagyott ablakon.

Az egyik háznak tetején a dróton csüng a hó:
ki tudja, milyen hír repül át rajta, rossz-e? jó?
Egy másik házon lobogó, piros, zöld és fehér,
lobog, lobog s e lobogás ma már nem
piros, zöld és fehér... [messze ér —

Amott, a rozzant ablakok mögött kis mécsvilág,
a kapualjban reszketőn vihognak bús rimák.
Köztük egy lappangó alak: osonva jár a kór
és rettenetes mérgiből szegény szivekbe szór —
osonva jár a kór.

Micsoda év!... Micsoda tél!... Mely rémes
[pusztulás!

Reszketve él a gögös úr, pór s a pap, a csuhás!
A gennyet köpködő halál ma itt és holnap ott
ereszt el undok mély vizén sok árva csolnakot —
ma itt és holnap ott.

Csukott kocsikban utazik és autón és vizen,
csontos, behorpadt vállain mindenkit elviszen?
Lagúnák, hidak és folyók, faluk és városok
mind az ő undok, rémes munkájátul sárosok —
faluk és városok...

... Feléd tekintni sem merek, egyetlen, drága nő!
Szívemben érted forró láz fogan, oly rekkenő!
Mi lenne, ha egy reggelen — egyetlen angyalom —
te sem lehetnél már egyéb: halott és gyatra lom.
Egyetlen angyalom!

Az ujjaidnak rózsaszín hegyében mind a vér
megállna és a körmeid, mint rózsaján a dér...
és édes szádon kétfelől hideg szaladna át
s fekete felhő nyomná le keblednek vánkosságát —
S hideg szaladna át...

A térd, amelynek bársonyán a boldog út
[szaladt,
kihülne ott az illatos selyemszalag alatt.
S megszűnne minden, minden ott a vállfűződ
[felett,
és pondrók szívják véredet az ajkaim helyett...
a vállfűződ felett...

Hozzád sietnék most. Oly szörnyű rémület
[e perc!
De — oly szegény vagy, félsz, talán még
[rámnézni se mersz.
Még meghalni se vón erőd együtt velem, talán!
Sem inni velem áldomást az élet asztalán —
talán, talán, talán...

Hogy így két ember kétfelé sóhajtson alkonyon:
mily átkozottul szörnyű kín, egyetlen angyalom!
Hogy le sem írhatom neved, mert másé

[az a név!
És napok múlnak s nem hoz minket össze
Mert másé az a név! [már az év...

Ne félj, veled, veled vagyok, nincs köztünk
[semmisem!

Csupán a tiltó végzet s a halál, én kedvesem!
A perc, ha múlt; a nap, ha tün; az éj,
[ha rámborul:
mindég utánad ballagok örökös vándorul —
az éj, ha rámborul...

Pál Hugo rajza

A MINISZTER ELŐSZOBÁJÁBAN

AKI LEGKÉSŐBB JÖTT: Ez az én pecchem. Pont ma késtem el. Mire sor kerül
rám, már más jelentkezik államtitkárnak.

— Ne busulj, a gazdag emberek is megérik ezt a kutya hideget. Nem fűhetnek többet három szobánál.

AMERIKA A SZABADSÁG HAZÁJA

IRTA: PÁSZTOR ÁRPÁD
(KÖBER LEÓ RAJZAIVAL)

Házasságokról beszélgettünk.

A társaság egyik tagja, — törvényszéki bíró — a statisztikára utalva szólott:

— Sokkal több szerelmi, mint érdekházasság végződik elválással.

— Az természetes, megjegyezték meg. Az érdek tovább tartja együtt a házastársakat, mint a szerelem.

— Tudok egy házasságról, mely se szerelmi, se érdek, hanem kényszerházasság — mondta egy barátunk, aki nagyon sokat utazott és minduntalan akadt elmesélni való utikalandja. — Nem adnám egy vak lóért, ha annak tudnám a végét.

— Halljuk a történetet.

— 1910 decemberében volt. Karácsony előtt két nappal indultam vissza Newyorkból

Európába a hamburgi Pennsylvania gőzösön. Csodálatosan tiszta, napsütéses idő volt. A Hudson tuloldalán fénylett a sok felhőkarcoló és a ferryboatok vidáman jöttek-mentek a newyorki és hobokeni partok között. A hajókorlátoknak támaszkodva néztem a folyton változó képet, még egyszer gyönyörködni akartam az ötvenkétemeletes házóriásokban, a hatalmas Lusitániában, amint lassan és méltóságteljesen érkezett meg Angliából. Bugtak a kürtök, lengtek a zászlók, a Singer Building tetején friss szél lobogtatta az amerikai színeket. A Pennsylvania buglere hármat fújt a kürtjébe, már meglazították a köteleket, amelyek a kikötő-

höz csatoltak minket, az idegenek, a kísérők sietve futottak le a hajóról. Még néhány perc és indulunk!

Lenn a parton, a hajó mentén kis tömeg. Lengetik a kendőket, sirnak, bucsüzeneteket kiabálnak, egy apró gőzcutter fel és alá siklik mellettünk, a milliomos Boldingé, — Sandy Hooky akarja kísérni a fiát, aki most indul Európába. Már mozogtunk, már csikorgott a horgonylánc, amikor mellém támaszkodott egy fiatalember. Nagylábu, kivasalt német kereskedő ficsur, aki tanulni jött Newyorkba. Most megy vissza a papa üzletébe.

— God bye America! mondja nevetve. Csakhogy itthagynom. A szabadságszobornak még az orra alá fújom a füstöt, aztán vissza se nézek többé.

Már a matrózok a hajóhidat húzták fel.

— Ni! — mutatott a partra utitársam, — azok még lezékésnek.

Két nő szaladt messziről a hajó felé. Az egyik ernyővel takarta el az arcát, a másik valami papirost engetett.

— Biztosan a jegyük! Jó vicc! Ez aztán multság! — és utitársam telitüdőből hangosan nevetett.

Kiáltozás, füttyülés, a matrózok visszatartják a hajóhidat.

— De hiszen ez borzasztó! sápad el utitársam.

— Mi?

— There he is!... Ott van!... kiált az ernyős és rámutat.

És már fent teremnek a lépcsőn. Az egyik: a szebik, mosolygó, kedves arcu, detektív, kezében a rendőrség hivatalos elfogató parancsa, a másik: komoly,

szigorú nézésű lány, akinek a szomszédom házasságot ígért. Az ernyő immár bezárva, az arc kiméletet nem ismer.

— Na uram, jól kinézek! Tiszteltetem a szabadságszobrot! bucsuzott el tőlem az idegen, miközben a női detektív kifeszített karral hátulról a télikabátja gallérját fogta és úgy sé táltatta maga előtt. Mellette pedig elégedetten haladt a boldog menyasszony. Jobbra, balra köszönt, mert a hajó utasai gratuláltak és a hajózenekar Mendelsohn nászindulóját játszotta.

A következő pillanatban felhúzták a hidat és a Pennsylvania elindult.

Ki tudja, milyen boldogan élnek? sóhajtott fel egy hölgy, aki szerelmi házasságot kötött.

Dezső Alajos rajza

A POSTAS KÜLÖNVELEMÉNYE

— Ne tessék eltörölni a címeket — a levélborítékon.

ZENE

— Mondd, mért kísérteti magát az a zongoraművész egy egész zenekarral?

— Hogy minél többen legyenek a teremben.

KIVANCSI VAGYOK

arra, mit szól a földosztáshoz egy olyan ember, ki fél évvel ezelőtt kétezer hold hozományért egy rettenetes csunya nőt vett feleségül?

VAJJON IGAZ-E

az a vád, hogy a fák őszi óta titkos levelezést folytatnak Vilmos császárral?

HADIMILLIOMOSOK KESERVE

Nézzünk az igazságnak Szembe.

Ez a pénzügyminiszter

Nem is olyan Szende.

Nemde?

— Mégis olcsóbb lett a megélhetés a forradalom óta. Nézd Félix, ez a gyűrű már csak 35,000 koronába kerül.

Az orosz tábornok

Hát az, kedves Szerkesztő Úr, Oroszországban történt, hogy mikor a második forradalom után a bolsevikiek jöttek, a régi nagy urak egyszerre megszűntek olyan borzasztó nagy urak lenni, a gazdag emberek vagyonát kissé megnyirbálták, a tábornokok pedig nem üzhették tovább kedves multságukat: szegény orosz katonák halálbakergetését és agyonlövését, hanem rendes foglalkozáshoz kellett nekik látni, ki cipőt suvickolt, ki utcát sepet.

Az a tábornok, aki most éppen eszembe jutott, egy bizonyos Kovács nevű orosz tábornok, nem volt annyira gonosz és buta, mint a többi tábornokok, de azért, köztünk mondván, elég nagy számár volt ő is.

Ebből a tábornokból, aki afféle vén trofli volt a hadseregben is, akik ott is holmi öltözködési ellenőrzésre használtak Szentpéterváron, a bolseviki világban hulláőr lett. Azelőtt, amíg katona volt, arra ügyelt fel, hogy a szabályszerű öltözködést az orosz hadsereg, de leginkább Szent-Pétervár helyőrsége betartsa. Mindig a katonák adjusztirungja járt a fejében, az utcán azt nézte, hogy az önkéntesek gombja fényesre van-e pucolva, hogy a népfőlkelő kabátja nincs-e kigombolva, vagy a galérja felhajtva, hogy a tiszt, aki nem a frontról ment haza pár napi szabadságra, nem hord-e kard helyett bajonettet, ami nincs megengedve.

Ha valami hibát látott, morgott, csóválta a fejét, megszólította a „bünös“ katonát és megszidta, de ő maga nem büntetett, mert, mondom, nem volt gonosz ember. Sőt szeretettel elpiszmogott a rendetlen katonával, megigazította a ruháját, egyenesre állította az oliváját, megmagyarázta neki, hogy hogyan kell szépen szalutálni, megtanította szabályosan haptákban állni, igazgatta a lábait, hogy a lábujjak pontos távolságra legyenek egymástól.

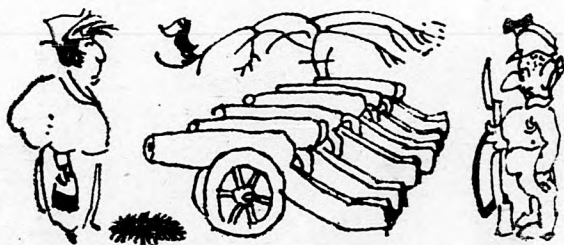
— Különös. A magyar írók műveiben
ujabban már kevesebb hercegnő szerepel,

Ilyen piszmogó vén generális volt ez a Kovács generális, afféle einzelmarsch-generális.

Erről a generálisról hallottam aztán, még ott Oroszországban, hogy, amikor hulláőr volt a moszkvai törvénszéki orvostani intézetben, a hullákra is olyan szeliden, gondosan ügyelt, mint a katonákra, egész nap járkált köztük, megigazgatta a lábukat, hogy szépen „előírás-szerűen“ haptákban feküdjenek, a lábukon, a zsinórnak megfelelő helyre illesztette a kezüket, a hajukat elsimította, sőt, mivel hogy a bolsevikizmustól mind szelidebb és szelidebb lett az amúgy sem gonosz öreg, olyik hullának, amelyiknek éppen a tulságos kúszaltság miatt kellett, még a bajuszát is sajátkezüleg kipőrdörte.

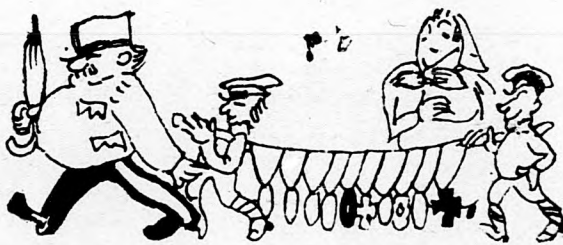
(nl)

FÉMKÖZPONT I.

— Mondja, vitéz ur, melyik az az ágyu,
amelyik az én mozsaramból készült? Szeret-
ném vissza . . .

FÉMKÖZPONT II.

— No jó . . . Gyerünk hát abba a fém-
központba.

SZENTMÁRTONI RÉSZLET

KIS REGÉNY. — IRTA: SZÉP ERNŐ
(BIRÓ MIHÁLY RAJZAIVAL.)

Istenem mily idegenek vagyunk Végh Zolti meg én, ellenségek! Hát az semmi hogy osztálytársak vagyunk, egy városban töltjük diákéletünket, egy levegőt szívünk a teremben meg az udvaron a tizpercben, ugyanezt a szabad eget látjuk, ugyanannak a torónynak a harangozása zeng a lelkünkbe, mikor elkezdik a delet huzni tizenkét óra előtt egy perccel? Hát semmi az, semmise, hogy az évzáró ünnepélyen az igazgató ur a mi tiszta ifju szívünkhöz szólt, hogy azt mondja mindig szeressük egymást, úgy vagyunk mintha testvérek volnánk, mert egy intézetnek és egy hazának a gyermekei vagyunk. És hogy gondoljunk a távolból is egymásra s majdan kinn az életben is szorosán össze kell tartanunk, egymást támogatnunk és a küzdelemben cserbe ne hagynunk egymást. És én mégsem ordulhatok Végh Zolthoz bizalmasan. Hát az, amit ilyen szép ünnepélyen az igazgató ur ferencjós-kában oly érzéssel szónokol, az a sok felemelő igazság, az mind nem gilt az életben? Az is semmi, hogy aztán ott a meleg tiszta ég alatt az egész intézeti énekkar eléne-

kelte a Himnuszt s Végh Zolti is énekelt, meg én is, mindaketten altót? És hogy csoportképet vettek fel az osztályról és ott ülünk szépen figyelve, könyvvel a kezünkben a földön, törökösen, Végh Zoltival, mert ötöt szintén a szőnyegre ültették, éppen a Kozma lába elé s ki vagyunk téve tavaly óta már ott a Huszti-féle fényirda kirakatában, ott sápadunk majdnem egymás mellett Végh Zoltival, ott vagyunk együtt megörökítve, míg csak a nap egészen ki nem szijja azt a csoportképet? Azért Végh

Zolti nem szeret egy szikrát sem engem, én meg részemről gyűlölöm és nem sajnálnám belelökni a Berettyóba.

Nem, nem, már az idők elmentek, a sziv a világok fájdalomában hajózott és gyerkőc szenvedelmek lemosódtak róla. Mennyi sok diákot tudok, akik mind így köhintettek, köhécseltek és aztán lementek a föld alá. Jogászok, banknál meg városházán, meg megyénél volt hivatalnokok, meg fiatal tanárok, akik heptikások voltak és elhaltak. Végh Zoltit nem láttam, mióta kiestünk az életbe s nem is hallottam felőle. Hát ha nem él már Végh Zolti se. Hát ha tiszta fehér csontváz a földben, nyugszik vízszintesen, úgy mintha állana összetett lábbal és a két karja oda illeszkedik a két combjához, úgy mintha felelne valami magas szent tantárgyból egy tulvilági tanár előtt. Az ilyen boldogtalanságokat és csodálatosakat, istenem, az ilyen érdekeseket, bánatosokat és szinte más fajtaakat, azokat, akik csak fiuk voltak itt és aztán halottak lettek, azokat mért nem kezelték másképp az életben, mért nem? Azoknak nem is lett volna szabad iskolába járni, számokkal és mértani rajzokkal és német fordítással és görög szisztematával kinlódni, hisz mi közük volt mindehhez önékik? Szabad volt őket raboskodtatni a poros és disztelen tantermekben és csillagos estéiket és virágszagos jókor reggeleiket készüléssel, vak magolással és vaksi feladványírással megcsalni? Ezekre nem lett volna szabad otthon rákiáltani, sem a tornaórán, sem a hittanórán hogy figyeljenek, mikor merengve kinéztek az ablakon. Ezek csak vendégek voltak itt ten közöttünk, ezek voltak mint valami költöző madarak, akik sohase fordulnak többet vissza errefelé. Ők fehér arccal és halk hanggal, nagyon néző szemekkel és gyenge mosolylyal voltak a világon. Ővelük úgy kellett volna bánni, mint drága herceg fiukkal, akik szép távolba valók. Őket csak simogatói lett volna szabad. Mindig meg kellett volna simítani a karjokat, válltól lefelé. A vén uraknak mindig meg kellett volna állítani s hajukat kézzel eligazítani, de gyengén, hogy csak a kéznek az árnyékát érezzék. Nékik csak a játékokat kellett volna tanítani, azokat, amelyikeket fiuk és lányok oly szép szeliden szoktak játszani, mint az angyalok. Őnékik csak ponnykon kellett volna itt ülni míg itt vannak, meg fényes biciklikon. Őnékik csak utazni kellett volna vonaton az első osztályon, meg hajókon kellett volna járni mindig nékik, tavon, folyamon és tengeren, a hosszú és nagy és végtelen szép vizeken.

Végh Zolti. Füzetjei, notesze, ragasztott kúpjai s októéderje s növénygyűjteménye, min-

den mire való volt? Az emberben áll az ész, a szemek, mintha márványból valók volnának, úgy bámulnak látás nélkül távolra fehér gomolyagos Kaspi-tengerre, a szívre, mint a lány könyöklőre lekonyköl a szomorúság rideg úrnője, a homlok betegen lebukik.

Igen, igen, Bélert akartam még felhozni, hogy az se volt velünk sohase. Nem volt rossz gyerek, azt nem mondhatom, csak tudja az isten, azért az ilyen nem az igazi. Például osztályzott. Biztos, kegyetekkel is jártak olyanok, akik osztályoztak. Ez egy külön fajta az iskolában. Van ezeknek egy éppen olyan noteszök,

mint amilyen a tanári karnak van és ezek minden órán mindenkinek, aki felelt, bejegyzik a felelését, a tanár úrral egyidejűleg. A tanár úr is lehajol ott a katedraasztalon a noteszbe beírni az ipse neve mellé egy számjegyet. Béler is lebuktatja a fejét a padban és ő is beírja az osztályzatot az ipsének éppen olyan nagy komolysággal, mint az a tanár, aki tényleg a kezében tartja az ipsének a sorsát. Ez a Béler a maga felelősségére osztályzott, saját szavait idézem, ő jelentette ki sokszor, hogy: én a magam felelősségére osztályzok.

(Folyt. köv.)

KIVÁNCSI VAGYOK,

mekkora napidíjat kap dr. Pesti Élelmestől az a francia katona, aki itt máris „eredeti” francia cigarettát árul az utcán.

BESZÉLGETÉS 1919-BEN

— Én szocialista vagyok.
— Hja, maga mindig konzervatív ember volt.

OLCSÓSÁG

Minden alcsóbb lett
Máris,
Eltörölték a hidpénzt,
Tehát olcsóbb lett a halál is.

KIVÁNCSI VAGYOK

arra, hogy kiket fognak felakasztani az idei karácsonyfákra?

ALLAMFÉRFIAINK FIGYELMÉBE

Többet ér 1 biztos kormány,
mint 100 kormánybiztos.

HOGYAN VÉDEKEZZUNK A SPANYOL VESZEDELEM ELLEN?

Választassuk be magunkat
a Vörösmarty Akadémia harminc halhatatlanja közé.

KIVÁNCSI VAGYOK

arra, hogy Szerényi József és Vadász Lipót, dacára semita származásuknak, hisznek-e a feltámadásban?

LÁSSUK A SZERZŐT!

Pólya Tibor rajza

FÉNYES ADOLF

PNEU WIMPASSING

**EGYESÜLT RUGGYANTARUGYARAK
HARBURG - WIEN**
ezelött Menier-J. N. Reithoffer
Raktár: Budapest, Andrássy-ut 8.

Gyár: Wimpassing im Schwarzwald. Strg.-cim: Reithofferék, Budapest N.-Ö. Telefon 68-54.

OMNIA MOZGÓKEPSZINHÁZ

Telefonszám:
József 125

Telefonszám:
József 125

Hétfőtől-vasárnapig
16-tól-22-ig bemutatásra kerül:

A SZERELEM POKLA

Kulturfilm 5 felv. (Harc a leánykereskedelem ellen.)

Előadások délután 4 és 8 órakor

A legalkalmasabb
karácsonyi
ajándék

Mindenütt kapható

DIANA
DUDER

VÉDEKEZÉS

az influenza spanyol nátha ellen

Naponta többször gurgulizzunk langyos vízben oldott mentholos vagy tiszta lysoformtal a hosszú idő óta bevált kiltinó száj és toroköblítő fertőtlenítő szerrel, mely biztosan

elpusztítja a baktériumokat.

Hazajövet néhány csepp tömény lysoforma dörzsöljünk szét tenyerünkön és szappannal mossuk és öblítsük le langyos vízzel.

ROYAL-APOLLO

December 16.-tól
december 29.-ig

A magyar filmművészet remeke!
A Phönix-filmgyár újdonsága:

AZ ÖRDÖG

MOLNÁR FERENC világhírű színjátéka
Filmre átdolgozta: SIKLÓSI IVÁN.

Előadások d. u.
4 és 8 órakor.

Leszerelő katonák

nak e hó végéig csoda-
szép nyakkendőinkből **10** százalék engedményt
adunk! Csak e hóban!

NYAKKENDŐHAZ

V., Deák Ferenc-u. 14 és IV., Kigyó-u. 5, Klottild-palota

HAMIS FOGAKAT ÉS FILMHULLADÉKOT VESZEK

Gross Antal, Budapest, VIII., József-körut 23. sz.

Szőrmék

**Bársony és plüs télikabátok
Kosztümök, Pongyolák
Bluzok, Ruhák**

nagy és olcsó választékban

Valódi DENT glacé bőrkeztyű

ára 21 korona

STERN JÓZSEF cégnél
BUDAPEST, IV., CALVIN-TÉR 1

APOLLÓKABARÉ

BEREGI OSZKÁR

vendégfelleptével

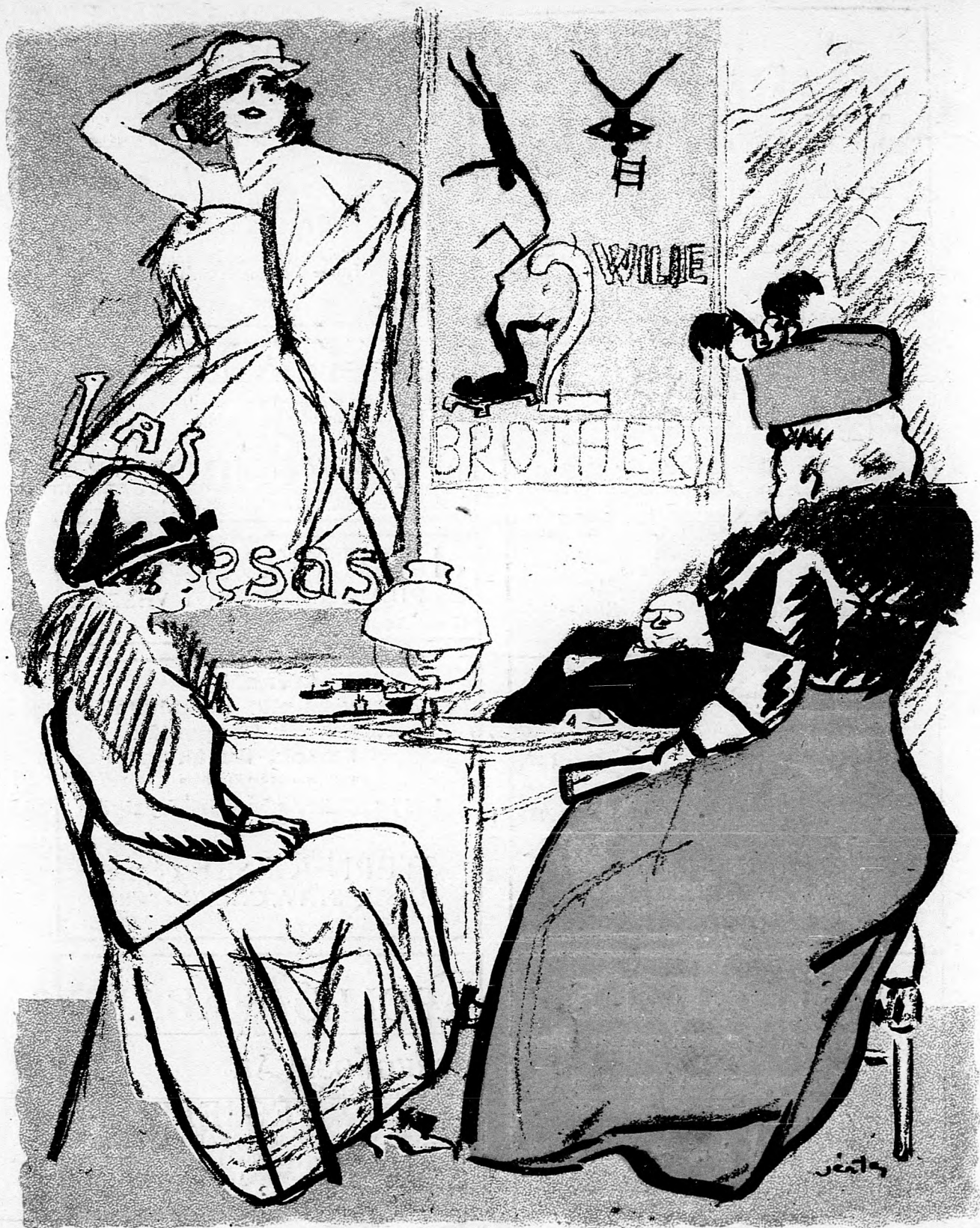
VÉGJELENET

Írta: ifj. dr. RADÓ ANTAL és a
nagysikerű új műsor többi pom-
pás száma

Előadás 7 órakor.

Jegyek válthatók: délelőtt 11-1-ig és délután 4-től.

Felelős szerkesztő: SZENES BÉLA. — Szerkesztőségi órák: kedden és pénteken 5-6-ig. Szerkesztőség: Rökk Szilárd-u. 9. Kiadóhivatal: Erzsébet-körut 18-20. — Újságüzem könyvkiadó és nyomda r.-t. nyomása. — Felelős kiadó: Magyar Miklós. Előfizetési ár: Egész évre 48 K, negyedévre 12 K, egy hónapra 4 K. II. évfolyam, 50. szám

A SZÜLETETT TEHETSÉG

ORFEUM-IGAZGATÓ: És a kicsike apja?

A MAMA: Szegény férjem, isten nyugosztalja, derék kefekötő volt. Két éve, hogy meg-
halt alkoholmérgezésben.

ORFEUM-IGAZGATÓ: Alkoholmérgezésben? Kérem, a kisasszonyt szerződtem.